

Vegyes közlemények.

Reformeszermék bñnügyi nyomozó szolgálatunk terén.

Irta: Rományai lovag Czögler Gusztáv csendőrfőhadnagy.

A békés társadalom és az azzal szembehelyezkedő gonosztevő között örökös a harc. Ebben a harcban az egyik fél felhasználja a másik ellen mindazt, a mit a modern technika és tudomány vívmányai nyújtanak. A társadalom ellen folytatott ezen harcban a XX. századbeli gonosztevőnek rendelkezésére állanak a villamosság, a galvanoplasztika, a fényképezés, a rádium, a szuggesztió, a hypnotizmus, stb. fegyverei. A társadalom viszont a ma már annyira fejlett kriminalistikát állítja a gonosztevővel szemben. Végnélküli uton így halad tova a két ellenség. Elöl jár a gonosztevő, a kit a társadalom elérni törekszik. A harc állandóan folyik és ebből csak egy harmadik kerülhet ki győztesként: az emberi társadalom haladása és fejlődése.

Kétségtelen, hogy ebben a haladásban és fejlődésben kell, hogy mi is kivegyük részünket, mert különben elmaradunk, a gonosztevő tulszárnnyal benünket, kit azután utolérni majd nem sikerül!

Elvitázhatatlan, hogy a csendőrség, fennállása óta sokat fejlődött.

Megreformáltatott a szervezet, a kiegészítés, a kiképezés, az oktatás, emeltetett a létszám, megváltozott az egyenruha, a felszerelés, a fegyverzet stb. A bñnügyi tudomány (kriminalistika) terén elért újabb és legújabb eredmények azonban, melyek csendőrségi szolgálati szempontból felkarolandók és nálunk is megvalósítandók volnának, kevés, ugyszólván semmi figyelemre sem méltattattak.

Külföldi csendőrségeknél az ujjlenyomatrendszer, a bñnügyi fényképezés, a rendőrkutya régen meghonosult dolgok. Szükségesnek vélném, hogy mi is

hozzányuljunk ezekhez a nagyfontosságú fegyverekhez, melyekre a gonosztevők ellen folyó állandó harcunkban égető szükségünk van és a melyeknek hiányát, fájdalom, eddig is már többször volt alkalmunk érezni.

Emlékszünk még a dánosi esetre és bizonyára mindenki olvasott az újságokban derék, vitéz csendőreinknek a brassómegyei haramiákkal folytatott harcáról. Dánoson egy bajtársunk meghalt, Brassó megyében négy bajtársunk súlyosan megsebesült. Csak a véletlen hozta magával, hogy ez utóbbiak is nem hagyták életüket a harcteren! Mindkét esetben pedig milyen volt az eredmény? Senki sem állíthatja, hogy szebb nem lehetett volna!

A katonának dicsőség a harcteren meghalni! Embereletet kell időben feláldozni annyit jelent, mint embereletet kimélni. De a modern hadseregek azért ott, ahol csak tehetik mégis csak alkalmaznak páncélt!

Mi nem vihetünk harcainkba vértet, de vihetünk egy olyan társat magunkkal, ki adott esetben bármely páncélnál többet ér.

Felvetem azt a kérdést, hogy ha Dánoson és az erdélyi havasokban a csendőrijárőrök — esetleg csak a legfontosabbak — mellett jól kiképezett rendőrkutyák lettek volna, nem-e érték volna el bajtársink jobb eredményt?

Hány balul végződött eset történhetett széles ez országban, melyről ezeknek a soroknak az írója nem tud, de a melyekben rendőrkutya használata mellett szép eredményt, fényes siker lehetett volna elérni. Alig lesz csendőr, ki ilyen esetekről ne tudna.

A rendőrkutya — a kriminalisztika ezen erős és hatásos fegyvere — alkalmazásának nem lehet hátránya, csakis előnye.

Természetes, hogy csupán fajtutyák alkalmazásáról lehet szó; koresokkal való kísérletezéseknél kár minden percnyi fáradságért és minden kiadott fillérért. Ezekkel eredményt elérni nem lehet.

A rendőr-kutyák alkalmazásának első kísérletei óta eltelt, aránylag rövid idő alatt, ez a kérdés ugy elméletileg, mint gyakorlatilag rohamosan fejlődött. A kellő tehetséggel rendelkező és a káros munkához egyébként is alkalmas férfiak köszönetet érdemlő buzgalommal, de nem sejtett eredményekkel is állottak az ügy szolgálatába; szaklapok és szakkönyvek azon iparkodtak, hogy olyan egyéneknek, kik a kérdés iránt érdeklődéssel viseltettek ugyan, de még nem bírnak a kellő ismeretekkel, — megadják a szükséges oktatást. Így azután már rendőr-kutyák által véghezvitt, szinte hihetetlen teljesítményeket látunk, a melyek a kutyát a modern közbiztonsági szolgálatban ugyszólván nélkülözhetetlen eszközknek tüntetik fel.

Egyes férfiaknak a fáradozásai, a kiknek tulajdonképen az egész kérdés fellendülése köszönhető, azáltal lettek kedvezőtlenül befolyásolva, hogy a rendőr-kutyák tanítása magánügy maradt, így az csak kicsiben lett üzve és ennek következtében mindazokról a berendezésekről le kellett mondani, a melyek csupán ott találhatók, a hol nagyban folyik a munka. Ott tehát, a hol nagy terület áll rendelkezésre, a hol sok kutyának a teljesítményei összehasonlíthatók, a hol a vezetők tapasztalataikat egymással közölhetik és a hol végül a szakszerű fajnevelés is nagyban üzhető.

Szerencsés gondolat volt tehát, hogy Németország egy nagy ipari központjában fekvő Iserlohn város tanácsa arra vállalkozott, hogy ott rendőr-kutyavezetők és rendőr-kutyák számára egy külön városi iskolát nyisson, mely tudományos alapon és elsőrendű vezetés mellett, kitűnő eredményeket és kiváló — egyuttal a lehető legjobban is képzett — kutyanyagot ért el. Az iserlohni iskola ebben a tekintetben ma irányadó és mindenképen utánzásra ajánlható.

Felsorolok néhány iserlohni rendőr-kutya által elért eredményt:

1. Egy iserlohni gazdaságban betöréses lopás követett el. A rendőr-kutya szimatvétele után a hely-

szinéről az ablakon keresztül vette utját, majd pedig mintegy 3000 méternyire fekvő házig követte a nyomot. A kutya bement a házba, felrohant a lépcsőn egészen a padlásfeljáratig, majd az ott levő hálófülkében levő ágyra ugrott és ott ugatni kezdett. Innen az ágy alá bujt és selyempapírt apportírozott, melybe a lopásból származó rövid pipák voltak göngyölvé. Az eset ezáltal ki volt derítve.

2. Egy iserlohni rendőrt ökliz nemzetiségű munkások őrizetbe vételük alkalmával megtámadtak és súlyos kockakövekkel megdobáltak. A rendőr megadta a vészjelt. A kutya épen vezetőjének első emeleti lakásán volt, mintegy 200 méternyire a veszélyben forgó rendőrtől. Midőn meghallotta a kutya a jól ismert vészjelt, ráugrott az ágyában mélyen alvó vezetőjére és azt felébresztette. Ez azonnal eleresztette a kutyát és sietve felöltözöködött. Midőn a rendőr a helyszínére indult, a kutya már két sétabot roncsaival a szájában, éléje sietett. A veszélyben volt rendőr, a mint azt később társának elmesélte, — épen akkor volt a legnagyobb bajban, mikor a kutya segítségére érkezett. Három támadót azonnal letepert, úgy, hogy a megtámadott rendőr azokat elfoghatta, a többiek pedig ész nélkül menekültek.

3. Egy másik kutya épen ilyen fényes tevékenysége: Megvadult lovak elragadtak az iserlohni országuton egy kocsi. A «Tell» nevű rendőr-kutya vezetője mellett épen arra portyázott. Vezetőjének parancsára «Tell» a lovak elé rohant és az egyik lóra felugorva, azt orrba harapta, mire a lovak ijedten megálltak.

4. Egy «York» nevű iserlohni rendőr-kutya munkája szintén bámulatraméltó. Ezuttal birkalopásról volt szó. A tettes megölte a birkát, a bőrt lenyuzta és egy zaboszsákban a kanálisa rejtette. «York» 39 órával a tett elkövetése után kezdte meg munkáját. Először a talált zaboszsáktól kapott szimatot, mi után egy 350 méter hosszú és egy parasztházhoz vezető nyomot dolgozott ki. Itt «York» négy személy

közül kiszimatolt egy szolgálot és azt megugatta. A szolgálo ártatlanságát erősítette s szavahihetően beigazolta, hogy egész nap nem távozott el a házból. Együttal azonban megállapított, hogy a talált zaboszsák a házból való. A zaboszsákot tehát ez a szolgálo adta át a tettesnek. «York»-nak most már a birkabőrön adtak szimatot, mire a kutya egy 1700 méter hosszú és egy kőbányához vezető nyomot dolgozott ki. Miután a tettes bizonyára a kőbányában alkalmazott 300 munkás között volt keresendő, valamennyi munkást három csoportra osztva, azokat a három egymás mögött fekvő bányában állították fel. «York» most még egyszer szimatot kapott, mire minden egyes munkást körülszaglászva egyik csoporttól a másikhoz ment. A harmadik csoportnál egy munkást kézesuklójánál megragadott és azt előrehuzta. Erre ez az ember elsápadt és annyira megijedt, hogy eleinte egy szót sem tudott szólni. Ijedtségéből magához térve beismerte a tett elkövetését, a hús hollétérol azonban mit sem akart tudni. «York» erre ismét munkához állítottott és a munkáson vett szimat után indulva kíséroljét egy 1200 méternyire fekvő házhoz vezette. Itt bement a lakásba és a hálókamrába érve az ágy alá bujt hol ugatni kezdett. Az ágy alól azután előkerült az edényekbe elrakott hus is.

Ezen eltérés után befejezem a rendorkutyák rendszeresítésére vonatkozó gondolataim menetét. Csak azt jegyzem meg, hogy véleményem szerint fölösleges, talán káros is volna minden örsöt egy-egy kutyával ellátni. Azt hiszem, hogy teljesen elegendő lenne, ha minden járás székhelyén, legfeljebb még egy-két fontosabb járásbeli örsön volna egy-egy kutya. Ezeket azután a rendes portyázásokon kívül ott és akkor lehetne használni, illetve munkába állítani, ahol és amikor szükség van rájuk.

A drezdai nemzetközi fényképészeti kiállításon*
 * Ismertette az 1910. évi 26. és 27. számú «Csendörségi Lapok»-ban.

láttuk a porosz királyi csendörségnek a büntügyi fényképezés terén kifejtett tevékenységét és elért sikereit. Hogy a fényképezés a büntügyi nyomozásnál milyen szolgálatokat tehet — azt részletezni nem tartozik ezen czikk keretei közé. Helyénvalónak tartom azonban legénységünk figyelmét a nyomozás ezen fontos segédeszközére felhívni.

Az ország pénzügyi helyzete egyhamar nem fogja megengedni, hogy a büntügyi fényképészetet tömeges fényképészeti felszerelések beszerzése által előbbrevigye. Csak azt tehetné az állam, hogy az arra első sorban hivatottakat a nyomozás ezen segédeszközének a használatában kiképezi. A fényképezés gyakorlati alkalmazását azután — esetleg valami csekély állami támogatás mellett — az egyesek szolgálati buzgalmára kellene bízni.

Az ujjlenyomatrendszernek a csendörségnél való alkalmazását illetöleg előrebocsátom, miszerint távol áll tölem az kívánni, hogy minden örsön vezessenek egy ujjlenyomat-nyilvántartást. Ez egy olyan benyolult és hivatásunktól távol is álló ténykedést vonna maga után, melyet más erre hivatottabb hatóságok és közegek sokkal jobban el tudnak végezni.

Annak az elérésére kellene tehát csak törekedni, miszerint legénységünk képeztessék ki arra, hogy milyen esetekben, hol és hogyan kell ujjlenyomatokat keresni, azokat hogyan lehet megtalálni, láthatóvá tenni, leemelni, rögzíteni, szállítani és a nyomozás után értékesíteni.

Ha erre megtanítottuk legénységünket, mindent elkövettünk, a mit szolgálatunk ebben az irányban tölünk kíván.

Minden régebben szolgálo csendörnek bizonyára voltak olyan esetei, melyekben csak nehezen vagy egyáltalán nem tudott eredményt elérni, mert a feltűnő csendöri egyenruha öt mint nyomozó közeget feltűnővé és így már messziről észrevehetővé tette. Szabályaink jelenleg nem adnak módot arra, hogy a nyomozó csendör polgári ruhát öltön. De nem

tudok komoly és el nem hárítható okot, mely lehetetlennek tenné azt, hogy bizalmas megfigyeléseket és puhatolódzásokat igénylő olyan esetekben, a melyekben az egyenruha viselése mellett, eredményt várni nem lehet, a megfigyelés tartamára miért ne lehetne polgári ruha viselése megengedhető?

Ezt esetleg a — sürgős eseteket kivéve — a tisztai előjárók engedélyéhez is lehetne kötni.

Nem férhet hozzá kétség, hogy ez az újítás sok esetben megkönnyítené, illetőleg lehetővé tenné az eredmény elérését és így az csak a szolgálat érdekét mozdítaná elő.

Visszaéléseket úgy lehetne megelőzni, hogy a polgári ruha viselésére csakis feltétlenül megbízható és már kipróbált csendőrök hatalmaztatnának fel.

Az ilyen polgári ruhában szolgálatot teljesítő csendőr fegyverhasználati jogát illetőleg merülhetne ugyan fel agály s ebből a szempontból a kérdés még alapos megfontolást igényelne, nézetem szerint azonban a polgári ruhában szolgálatot teljesítő csendőrnek is meg lehetne adni a rendes fegyverhasználati jogokat, ha az eljáró csendőr az illető egyénnek csendőri mivoltát kellően tudomására hozta. (Elfogás, őrizetbe vétel, nyomon üldözéssel egyidejűleg.)

Addig a míg az elfogandó stb. egyén nem tudja, hogy a vele szemben álló egyén egy szolgálatot teljesítő csendőr, azt hiszem, csak önvédelem esetének fenforgásakor lehetne fegyvert használni.

Dióhéjban vázoltam azokat az eszméket, a melyeket — legénységünknek eddigi sikerdes működésének legteljesebb elismerése mellett — bűnügyi nyomozó szolgálatunk fejlesztése és megkönnyítése érdekében, saját egyéni véleményem szempontjából, megvalósítandónak gondolok.

A mai kor forгатagában nekünk ebben az irányban is haladnunk kell, mert a megállás itt is visszaesést jelent.

Az ismeretszerzés.

Irta: Pajor Tamás m. kir. csendőrfőhadnagy.

Nem tudom rövidebben összevonnai ezimnek dolgozatom tartalmát, de ennyiből is sejtheti az olvasó, hogy munkámban felölelni kívánom lehetőleg mindazt, ami az örskörlet ismeretének szolgálati szempontból felette fontos megszerzésére irányul.

A szolgálati utasítás 24. §-a előírja, hogy a csendőr azon járásban, melyben működni hivatott, lehetőleg beható és részletes helyi és személyi ismereteket szerezzen és pedig azért, mivel ezáltal szolgálati kötelességeinek teljesítése lényegesen megkönnyítetik. A jelzett § szerint a helyi ismeret az örskörlet pontos ismerése oly mérvben, hogy a csendőr képes legyen körletében bárhol könnyen és biztosan tájékozódni. Hogy éjjel és nappal bármely tereptárgyat a legrövidebb uton, akármilyen oldalról a leggyorsabban és a legbiztosabban meg tudjon közelíteni. A most említett utasításon kívül még a Szemle utasításban és a járásörmesteri utasításban is találunk említést az ismeretszerzésről, a mi mind azt igazolja, hogy ezzel a kérdéssel érdemes foglalkozni.

Lássuk tehát, hogy mi az a helyi és személyi ismeret, mi módon szerezzük azt meg és gyakorlati szolgálatunkban, hogy tudjuk hasznát venni?

Hogy gondolataimat egyszerű és érthető formában fejthessem ki; el fogom beszélni, hogy miképpen szerezném meg én, mint örsparancsnok, körletem helyi és személyi ismereteit.

Tegyük fel tehát, hogy beosztanak egy örsre, a hol még sohasem szolgáltam s nekem mint új embernek ismereteket kell szereznem, hogy ezáltal a szolgálat teljesítését és irányítását ugy önmagam, mint alárendelt legénységem részére könnyebbé tegyem. Hogy feladatomnak megfelelhessen tudnom kell:

1. hány község tartozik körletemhez?

2. ezen községek mekkora területűek, hol vannak azoknak határai, hogy egy-egy községben hány ember lakik s milyen a lakosság?

3. az egyes községek területén, — értve a község külterületét is, — minő emberek lakta helyek, vagy lakatlan, de szolgálati szempontból fontos tereptárgyak vannak?

Egyelőre ezt a három kérdést tisztázzuk, mint legfontosabbat.

Az első kérdésre, hogy hány község tartozik körletemhez; — az őrzárati beosztás alapján is megfelelhetek; mégis könnyen ne essünk át ezen a kérdéren, mert sok örskörletnél nem a teljes község-határok, hanem csak részek azokból, helyesebben mondva egy-két tereptárgy van a körlethez adva, míg a többi már más örskörlethez tartozik.

A feltett második kérdésre megfelelni már körülményesebb, mert sorban fel kell keresnem mindenik községemet s ott a községi előljárástól lehetőleg hivatalos (telekkönyvi) adatok alapján meg kell állapítanom és feljegyezmem a községek területi nagyságát; térképről lerajzolnom, vagy leírom a község határait s feljegyezmem az egyes községek bel- és külterületén lakók lélekszámát, azok nemzetiségét, vallását és foglalkozását.

A harmadik kérdésben foglaltakat rendezendő, — a községi előljárástól megtudom és feljegyzem a község határában fekvő lakott helyeket, tanyákat, ipartelepeket, egyes házakat, kunyhókat stb., — továbbá olyan tereptárgyakat, a melyek közbiztonsági szempontból — bár emberek rendes tartózkodási helyeül nem is szolgálnak, — fontosak; mint pl. barlang, komp, emlékművek, nyilvános kutak, kiránduló- és kegyhelyek, nyaralók stb. stb. — Ezek feljegyzése és ismerése azért fontos, mert mérlegelnem kell tudni, hogy őrzáratba való felvétele a tereptárgynak szükséges-e, vagy sem, — azonfelül közbiztonsági szempontból az őrzáratba fel nem vett tárgyaknak lepor-tázását is elő kell írnom alkalomszerűen, mint

nyomozások, körözött egyének kutatása stb. esetében.

Minden községemről ennyi adatot összeszedve, most már ezek rendezéséhez kezdek.

A községekről gyűjtött adatokat összegezve, megállapítom először, hogy mekkora a körletem területe s mennyien laknak ezen a területen. Ennek a tudása inkább statisztikai szempontból fontos. Majd előveszem az örs őrzárati beosztását; az örskörlet és a megyei távolságok térképét s ezek alapján igyekszem a téképeken felkeresni minden községem határában azokat a lakott helyeket és tereptárgyakat, a melyeket a községi előljárástól feljegyeztem. Amelyeket sem a téképeken, sem az őrzárati beosztásban felfedezni nem tudom, azokat külön megjegyzem, hogy azokról majd személyes tapasztalat útján szerzek meggyőződést.

Mikor mindezekkel végeztem, legközelebbi szolgálataimat, — magamhoz véve térképet, őrzárati beosztás és a mennyiben ezzel rendelkezem, egy iránytűt, — ismeretimen alapos bővítésére is kifogom használni. Kétségtelen, hogy akkor érek el jobb eredményt, ha ezen ismeretszerző szolgálataimat öszkor, vagy tavasszal ejtethem meg, mert körletemről nagy áttekintést csak ilyenkor kaphatok. Nyáron a fák lombja, a vetések, növényzet átláthatatlan sűrűsége gátolják a szabad kilátást még magasabb pontokról is. Utakat, ösvényeket, tereptárgyakat és részeket csak az említett időszakban vehetem jól szemügyre.

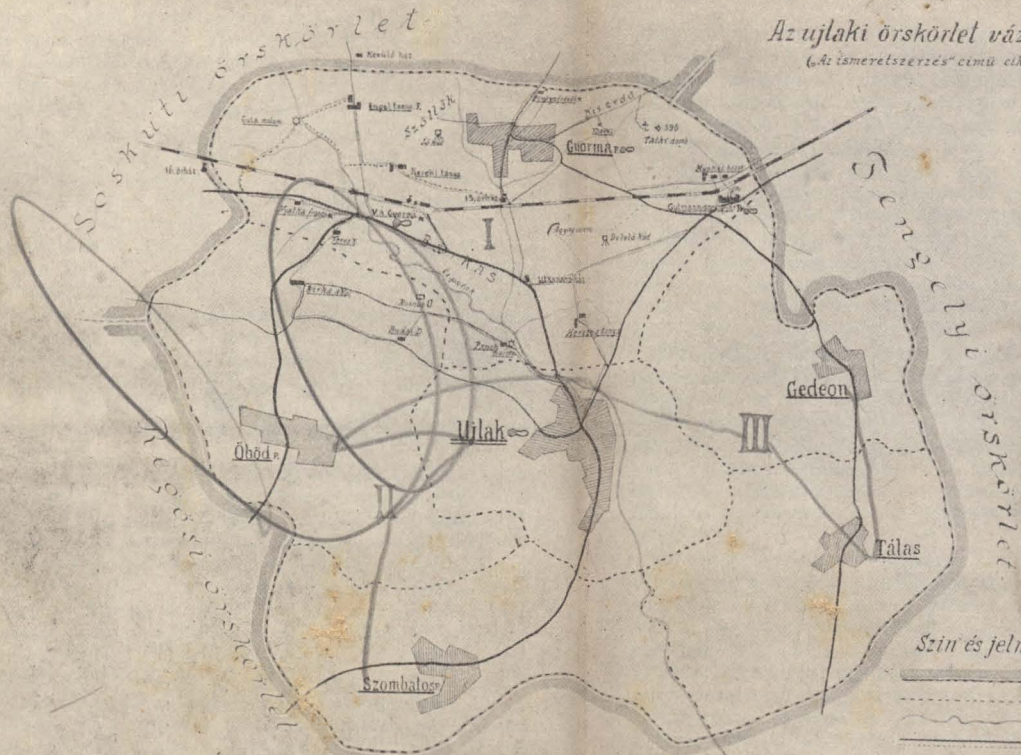
Az ismeretszerző portyázásnál először a kérdéses község határában fekvő tereptárgyak közül a őrs-állomáshoz legközelebb esőt keresem fel s megállapítom ez alkalommal az őrsállomástól való távolságát; megállapítom a hozzá vezető utakat, köztük a legrövidebbet s pontosan feljegyzem az adatokat. Ellenőrzöm a magammal hozott térképeken a tereptárgyat, a hozzá vezető utakat s ha valamelyik nem volna jelezve a térképen: azt az iránytű segítségével

megállapítom és pontosan írónnal berajzoló. A tereptárgyon lakóktól, — kiket a mennyiben szükséges név és foglalkozás szerint feljegyzek magamnak; — megtudom, hogy melyik a legrövidebb ut illetékes községükbe és az illetékes csendőr őrsállomásra. A bemondások alapján ellenőrzöm az utvonalakat a térképeken, vagy ha az ott nem volna feltüntetve, — jelezném. Megkérdem tőlük, hogy milyen lakott hely van legközelebb hozzájuk, mi azoknak az elnevezése, melyik irányban és mily távolságra esnek? Ha alkalomszerű, megkérdem, hogy mutassák meg, merre megy a község határa s azt egy darabon követve lerajzoló írónnal a térképekre. Ha a község határon fekvő tereptárgyam egyszersmind körletem határán is fekszik; akkor, ha arra alkalom kínálkozik, átmegyek az idegen körlet legközelebbi tereptárgyára is s az ott lakókkal ellenőriztetem a község, és körlethatárt; megállapítom a távolságot a saját tereptárgyamtól s mindent jelzek és feljegyzek magamnak.

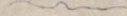
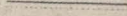
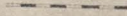

Igy folytatom tereptárgyról-tereptárgyra az ismeretgyűjtést s mikor a kérdéses községem határának leportyázása után őrsőmre bevonulok; az összegyűjtött anyagot figyelmesen feldolgozom s csak azután veszem egy másik községem határát ismeretszerzési portyázás alá. A gyűjtött anyag rendezése folytán ismerni fogom a község teljes területét, minden lakott helyét, minden a közbiztonsági szolgálat szempontjából fontos tereprészét és tereptárgyát. Ismerni fogom nagyjából a község területén lakókat, de ezt a személyi ismeretet csak akkor fogom kiegészíteni, ha a helyi ismeretszerzéssel teljesen végeztem. Ismerni fogom továbbá a község határát, mit ideiglenesen a térképre berajzoltam, mert véglegesen csak akkor rajzoló be, a mikor minden községem határát leportyáztam s ellenőriztem mindenütt a határokat. Berajzoló tollal a részletes térképre azokat a tereptárgyakat, a melyek ott feltüntetve nincsenek; tekintet nélkül arra, hogy fel lesznek-e

Az ujlaki örskörlet vázlatrajza.

(„Az ismeretszerzés” című cikkhez)

Szín és jelmagyarázat.

- örskörlet határ
- község határ
- patakok, vizek
- utak, ösvények
- vasút
- porfajta, üvegalak
- orvosi felvételi tereplaps
- síkrend helyek
- gyárokban porfajta állandó tereplaps
- továbbított állomások

véve az őrjáratí beosztásba, vagy sem. A megyei távolsági térképen írónnal ideiglenesen fel lesznek tüntetve azok az utvonalak, ösvények stb., a melyek ott még nem szerepeltek s a mennyire tehetem, kitüntettem azoknál a km. távolságokat is. Ezen új utak megválogatásánál lehetőleg olyan irányt követek (pl. hegygerinczet), a honnan nagy felületeket lehet belátni, áttekinteni és megfigyelni. Jegyzékeim alapján kimutatásokat állítok össze, a melyekből hozzávetőlegesen ki fog tűnni, hogy milyen messze esik egyik-másik tereptárgyam az őrállomástól; merre vezet oda az út, milyen telepen, melyik a legrövidebb útja, mely tereptárgyak szomszédosak vele s azok milyen távolságra fekszenek? (L. mellékletet.)

Kimutatást állítok össze továbbá a szomszédos idegen körletek állnmáshelyeiről és legközelebbi tereptárgyairól is (l. mellékletet), hogy szükség esetén ebbeli ismereteim alapján szolgálatteljesítés közben zavarba ne jöjjenek. Ezen kimutatásokra szükség van azért is, hogy őrparancsnok változás esetén az utód azonnal tájékozódhasson a viszonyokról, de ezen felül az előljárók is áttekintést nyerhessenek a körletről.

Mivel térképeim helyesbitése, különösen a megyei távolságié nem megengedett dolog, de mert össze is zavarná az embert a sok jelzés; körletemről egy külön — teljes áttekintést nyújtó térképvázlatot készítek. Ezt könnyűszerrel úgy végezhetem, hogy átlátszó térképvásznat fektetek rá az eredeti, írónnal helyesbitett távolsági térképre s körletemet község-határonként ugyanazon színekkel átmásolom. Erről a térképről aztán könnyen lehet tájékozódni; legény-ségemnek helyi és személyi ismeretekről előadást, megbeszélést tartani, szolgálatot irányítani s a már fent jelzett kimutatásokat is igen czélszerűen fogja kiegészíteni. A már megszerzett ismeretek felfrissítésénél, utánagondolásánál pedig jó segítséget nyújt. (L. térképet.)

Az ismeretszerzés alapvető munkálataival rendszerben

Kimutatás

az örskörlet tereptárgyaihoz vezető utakról az örsállomástól számítva.

A tereptárgy megnevezése	Melyik község határában fekszik?	Az örsállomástól vezető utavonal leírása és ismertetése	Távolság az örsállomástól kilométerekben	Az érintett község és a szomszédos tereptárgyak milyen távolságra vannak?
Guta malom	Gyorma	Országút, útkaparóház, 15. sz. vasúti őrház Kereki tanya, Érpatak töltésen végig. Csak száraz időben és nappal járható, mert az Érpatak melléke, mocsaras.	11·7	Engel tn. 2·4 km. Kereki tn. 4·1, (5·8) km. 16. sz. vas. őrh. 3·8 km. és így tovább
		Országút, útkaparóház, Barkás düllő a vasuti töltésen át, Engeltanya. Minden időben járható.	14·5	
Guttmann szeszgyár (Telefonszám : Gyorma 4.)	Gyorma	Országút. Minden időben járható.	9·8	Gyorma 7·8 km. stb.
És így tovább !				

Kimutatás

a szomszédos örskörletek állomáshelyeinek, valamint az örskörlet határához közelfekvő idegen tereptárgyaknak a saját örsállomástól való távolságairól.

Az idegen tereptárgy megnevezése	Melyik örskörlet-hez tartozik	Az utvonal leírása és ismertetése	Távolság kilométerekben
16. sz. vasuti őrház	Sóskút	Országút, Gyorma vasutállomás, majd a vasúti töltés mellett vezető gyaloguton végig. Minden időben járható.	17·5
Kerülőház		Országút, Gyorma vasutállomás megetti szekérút, Engel tanyán át. Minden időben járható.	21·7
Sóskúti laktanya (Telefon Sóskút 2)		Országút végig; útkaparóház, nyalkafogadó mellett. Minden időben járható.	29·3
		<i>Jegyzet.</i> Az útvonalak leírásánál figyelem fordítandó a hegyeken, erdőkön, ingoványos talajon, továbbá patakmedrek, szakadékok mellékén vezető részekre s részletesen ismertetendő ilyen útrészeknél az is, hogy mennyi idő alatt járható meg.	

lévén, ha szükségesnek mutatkozik, körletemnek új őrzáratokba való beosztásához kezdhetek. Alapos és részletes ismeretszerzés nélkül, pontos, megbízható őrzárati beosztást összeállítani nem lehet. Az őrzárati beosztás szerkesztése nem tartozik szorosan vett keretbe cikkemnek s ezért róla csak annyit, hogy első feltétele a pontosan revidált és kiegészített katonai részletes (1:75,000) térkép, amelyet nem szabad durván színes irónnal és ténstával összefirkálni, hanem csak a mellékelt térképvázlat mintájára hig vízfestéssel úgy jelezni, hogy a színezés alatt minden részlet látható maradjon. A portyázás utvonalát ajánlatos rajta feltüntetni, hogy a felsőbb parancsnokságok könnyebb áttekinthetést nyerhessenek az őrzáratok beosztásáról. A legtovábbi tereptárgyak lehetőleg arányosan osztassanak szét az őrzáratokban s a mennyire lehet, a község határokra is legyünk figyelemmel. Fődolog, hogy a szolgálatot teljesítő csendőr portyázás közben tudja mindig, hogy melyik község határában van, nehogy alkalomadtán zavarba jöve, kapkodjon.

Visszatérve a tárgyhöz, — tehát térképeim, kimutatásaim rendben volnának, most ezek alapján az ismeretszerzés gyakorlati alkalmazásához kezdek s ebbe alárendelt legénységemet is belevonom. Ismeretni fogom előttük a teljes körletet községenként, az őrzáratokat, a portyázási vonalakat az őrzáratokba fel vett és fel nem vett tereptárgyakkal. Megbeszélem csendőreimmel tapasztalataikat, megfigyeléseik alapján, hogy közbiztonsági szempontból melyik őrzáratot tartják a legtöbbször portyázandónak s melyik községek, tereptárgyak azok, ahová gyakran kívánatos járórt kiküldeni. Megvitatom a lesállítások tartásának a szükségét és helyét; a pihenők tartására alkalmas helyeket, — szóval azokat a kellékeket, a melyek a külszolgálat végzéséhez szükségesek.

Ezek után a személyi ismeretek szerzéséhez kezdek. A községi előljáróságoktól megtudom, hogy a kül- és belterületen kiknél van telefon bevezetve,

hogy ezeket a telefontulajdonosokat jó szóval megnyerjem a panaszosok előadásainak közvetítésére, valamint arra, hogy csendőreimnek engedjék meg szükség esetén a telefon igénybevehetését. Ezen telefonelőfizetőket, az állomások jelzésével csendőreimmel feljegyeztetem, hogy szükség esetén tudjanak az őrszel érintkezni. Meghagytom egyben alárendeltjeimnek, hogy az őrskörlet lakóinak magyarázzák meg, hogy melyik őrshez tartoznak, s hogy panaszait, feljelentéseiket szükség esetén melyik legközelebbi telefon-állomásról közvetíthetik az őrszel. Megtudom továbbá a községi előljáróságtól, hogy kik a büntetett előéletűek, hol laknak és hogy viselkednek; kik a gyanusak s ki miért gyanus? Mind-ezeket a jegyzék könyvcskéik alapján revidéalom. Tájékozódást szerzek a lakosságról, azoknak nemzetiségéről, vallásáról, nemkülönben egyes vezető, befolyásos emberről s ezeknek ismerésére legénységemet is kioktatom. A tapasztalatokból, adatgyűjtésekből időközönként megbeszéléseket tartok velök s a megrostált tényeket feljegyeztetem, helyesbíttem, kiegészítettem. Kiterjeszkedem arra is, hogy körletem községeinek népviseletét, tájszólásait, szokásait, babonáit stb. is megismerjem s legénységemmel megismertessem.

És most, hogy idáig jutottam fejtegetéssel, látom csak, hogy nagy fába vágtam a fejszémot, mert nagyon sok mindenről kellene még írnom, hogy az ismeretszerzés módozatait egy rövid cikk keretében csak nagyjából is körvonalaztam volna.

Az elmondottak azonban azt hiszem elegendők ahhoz, hogy az érdeklődést felkeltsék s a tevékeny embert ennek alapján a pontos, megbízható ismeretszerzésre ösztökéljék. Ha ezt elértem; eleget tettem, mert a gyakorlati sok újabb mozzanatot fog felvetni még s a gondolkozni szeretőt rávezeti, hogy milyen téren egészítsen, helyesbitsen az ismeretszerzés munkáján.

Egy őrskörlet leírása és ismertetése úgy, hogy

annak minden tekintetben hasznát lehessen venni, igen nagy munka, de nem lehetetlenség.

Türelemmel, kitartással, lassan és alaposan el lehet végezni úgy, hogy annak alapján aztán a szolgálatot irányítani, vezetni élvezet lesz.

Próbáljuk meg!

Az erős akarat sikert arat!

Dumitru Pop.

Irtó: Herold Gyula m. kir. ésendőrfőhadnagy.

Két lövés dördült gyorsan egymásután...

A hirtelen lehulló októberi alkonyatba élesen villant bele a puska fellobbanó tüze, megvilágítva egy pillanatra a hegyoldalt övező bokrokat.

A «Dealu Mare» szék völgye morogva adta tovább a dörrenéseket. De a mire lassan, haldokolva elült a távolban a morajlás, az éjjeli menhelyükről felvert madarak is megbujtak újra valahol az avar között s a völgy felett ismét elfoglalta helyét az emberlakatlan hegyek késő őszi, hallgatag némasága.

Egynéhány percig halálos csönd volt.

A bokros, gazbenőtte hegyoldallal szemben vagy harmincz ölnyire a völgy másik oldalán, a honnan a kettős puskatűz felcsapott, a meredély felett egy ember állt. Sötét egyenruhájának és tollas kalapjának körvonalai élesen rajzolódtak ki az alkonyuló szürke égbolt háttéréből.

Mozdulatlanul előrehajolva állt, mint egy görbe fatörzs. A szeme meredten tapadt egy ideig az ellenkező oldal egy sötét pontjára, aztán lassan, zsisbadtan leakasztotta válláról a szuronyos fegyvert.

De nem lövésre készült. Fél kézzel megmarkolta a fegyvere nyakát s mint egy pálczát a feje fölé emelve, átfenyegedett vele a tulsó oldalra.

— Gyogye! Megver érette az Isten!

Románul kiáltott. Rekedten, száraz torokkal s valamelyes fájdalom rezgett a hangjában.

A kiáltásra odaát megzörrent a száraz fű. Egy rongyos, fekete emberalak ugrott fel fektéből az egyik fatörök mellől s egy pillanatra állva maradt.

A másik szempillantásban hirtelen megfordult. Két kézzel messzire dobta el magától a hóna alatt szorongatott, kilótt kétesövű fegyvert s eszeveszett vad futással megindult lefelé a hegyoldalon. Az alakját már rég elnyelte a sötétség, de még jó darabig hallatszott a riadt menekülés távoli zörgése a törnelékfedte talajon.

A másik ember — az egyenruhás, — odaát a szemközti oldalon egy darabig még utána nézett.

Aztán a földrefektetve a puskáját, a táskájából előkotorá valami fehérle, hosszú rongyfélét s csendesen, rezignáltan elkezdte kötözgetni vele a balkeze fején tétongó, vértől csepegő, fekete sebet...

*

Két nappal később egy eldugott, havasi falu piszkos koresmájában az ütött-kopott kecskelábu asztal mellett két oláh férfi ült. Kivülről behallatszott az őszi eső egyhangu dobolása s talán ez tette, hogy rajtuk kívül, bár öreg este volt, senki sem volt az ivóban.

Jó darab hallgatás után az öregebb törte meg a csendet.

— Azt mondd, hogy elhibáztad? — kérdezte.

A fiatalabb, egy vadképű, forradásos arcú, fekete ember fölütötte a fejét a szóra. Fölkapta az előtte álló hosszonyakú üres pálinkásüveget s teljes erővel a sarokba vágta.

— El! — mondta aztán szilajul. — Vigye el az ördög!

Az öregebb hümmögött s egy darabig a rosszul szelelő pipáját igazgatta. Csak a mikor ezzel elkészült, ekkor kérdezte.

— Tudja már apád?

— Tudja.

— Mit szolt?

— Szidott. Azt mondta, hogy nagy marha vagyok, hogy bizonyosan reszketett a kezem. Mondta, hogy az özet sohasem hibázom el kétannyról sem, a Dumitru pedig nagyobb mint három öz.

Kissé elhallgatott, aztán hozzátette.

— Különösen dühös volt, a miért elhagytam a puskát. Egyre azon obégatott, hogy csak öt birnák a lábai, hacsak egy napra is visszatérne a szeme világa, — majd megmutatná.

Iszonyatosan dühös volt az öreg. Felhányta, hogy a két derék fia börtönben ül, én pedig hitvány, semmirevaló vagyok. A végén olyan csunyán kezdetlét átkozódni, — hogy otthagytam.

— Mi lesz most?

— Semmi sem lesz. Ha keresnek, — ha kerékbe törnek is, — csak azt mondom majd, hogy özre löttem. Hát semmi sem lesz. Aztán — tette hozzá föllobbanó szemmel — másodsor nem fogom elhibázni.

A tüszőjében kotorászott. Kihámozott belőle egy ezüstforintost és útni kezdte vele az asztalt. A zörgetésre nagysokára bebujt az ivóba egy parasztaszony s egy új üveg pálinkát tett eléjük. Mikor az asszony kiment, ittak. Egy üvegből, fölváltva.

Az öregebb szájában szörtyögött a mocskos pipa. Nem vette ki. A szárat rávga, a fogai közt mondta:

— Én azt hiszem, legjobb volna abbahagyni a dolgot, Gyorgye. A vér csak vér. Dumitru mégis csak a bátyád, aztán...

— Hallgass! — kiáltott közbe vadul a fiatalabb. — Hallgass, ha jól akarsz. Az az ember nem testvérem nekem. Átkozott vér kering az ereiben, a mely az enyémmel nem lehet rokon. Ha ő ki nem fájzik közülünk, apám még most is járhatna és látna. A bátyám sem ülnének börtönben. Nagyon gazdagok lennének mi már mostan, ha a Dumitru nem lett volna.

— Nono — vetette közbe az öregebb — a szerencsétlenség csak úgy megtörténhetett volna akkor is.

— Fenét! Mit tudsz te ahhoz. Ha a Dumitru nincs,

sohase tudódott volna ki annak a két rongyos fiánéknak a halála...

— Hm! Nem kellett volna agyonütni őket.

— Igen ám, — de nem lehetett másképp. Apámék a két nagyobbik bátyámmal azon a szerencsétlen éjszakán hetvennégy ökörrel jöttek át a határon. Csuda sok pénz feküdt abba, — mind a mi csak volt. Hát nem lehetett hagyni, hogy elvegyék.

Apám még mindig mondja, hogy az volt a fő baj, hogy csak hárman voltak. Én akkor még gyerek voltam, beteg is, hát nem vittek. A Dumitru pedig az Istennek se akart velük menni. Az ördög tudja miféle vér szorult bele, de már gyerekkorában is mindig rimánkodott apámnak, hogy hagyjon fel a csempészettel. Pedig olyankor mindig nagyon megverték miatt.

Hát akkor se ment, a mikor egy csapásra gazdagok lehettünk volna.

Pedig apám mondja, ha Dumitru is velök van, a fiánéczok nem üthettek volna rajtuk, mert egyikük előre kémlelhetett volna. Így azonban ketten nem bírtak a sok jószággal, mert oldalt mindegyre el-elmaradoztak. Hát mind a hármuknak hajtani kellett és nem volt a ki vigyázzon. Így történt, hogy egyszerre csak a nyakunkon volt a két fiánécz.

— Persze, persze — bólogatott az öregebb és közelebb huzta magához a pálinkásüveget.

— De ha még csak eddig volna! — folytatta indulatosan a beszélő. — Hanem amikor a csendörök gyanuba vették apámékat, Dumitru a törvény előtt nem akart vallani. Pedig apám és az öregebb bátyáim még a csendörök érkezése előtt kitanították, hogy csak azt erősítse, hogy azon az éjszakán, a mikor a fiánéczok meghaltak, valamennyien otthon voltunk. Mióta apám a nyáron félig vakon és elnyomorodva hazajött a börtönből, sokszor elmesélte nekem, hogy a mikor a törvény előtt az egyik bíró figyelmeztette Dumitrut, hogy ha nem akar, nem kell vallomást tennie, — hát Dumitru olyan néma maradt, mint a sült hal.

Arra a bírák összenéztek és apáméknak egyszerre végük volt.

— Hát Dumitrunak mit szolt az apád, mikor hazajött?

— Mit szólhatott volna! Hiszen te is jól tudod, hogy akkor már Dumitrunak hire-hamva se volt a mi falunkban. Ha itt kapja, bizonyosan megfojtotta volna. Igy csak átkozta. A napnak minden órájában átkozta. És mert a lábai mindig fájtak és nem tudott aludni, hát éjjel is mindig átkozta. Néha már nem tudta mit csináljon, annyira hasogatták a fájdalemak. Olyankor sokszor fölkeltem, hogy ne aludjak, hanem menjek és öljem meg Dumitru, hogy álljak bosszút érte és a bátyáimért.

— Mit csináltál ilyenkor?

— Semmit. Mit csinálhattam volna! Mondtam apámnak, hogy azt se tudom él-e, hal-e vagy hogy merre van Dumitru. Arra aztán engem is mindig a pokolba küldözött.

— Hogy történt mégis, hogy hirt kaptatok Dumitru-ról?

— Hát véletlenül. Egészen véletlenül. Annyit itt a faluban tudtak, hogy a mikor apámékat elitelték, Dumitru beállott katonának. Öt évvel később, éppen mikor 18 éves lettem, kaptam tőle egy levelet, a miben egy tizforintost küldött s hivott, hogy jöjjenek egy nagy városba, hogy elhelyez ott valami szolgálta. Abban a levélben azt is írta, hogy ő csendőr lett s hogy jól megy neki a dolga.

De én nem mentem. Mindig szerettem volna egy puskát, hát a pénzzel jól jártam, mert most vehettem egyet.

Később egyszer — nem is tudom kinek — elmondtam valahol, hogy a Dumitru csendőr lett. Igy aztán lassan megtudta az egész falu.

Aztán hét esztendőn keresztül semmi hir sem jött róla, pedig a mint nemrég kisült, már régóta itt él a szomszéd járásban. De a mióta csendőrnek állt, más lett a neve, hát az ördög gondolta volna.

A mult vásáron aztán az öreg Petru a városban megismerte. Mondta, hogy már strázsamester lett a Dumitruból. Hogy nagy darab földön régen ő parancsol a csendőröknek. Hallotta az emberektől, hogy nagyon kemény ember. Egy leütött rossz nyulért is törvénybe viszi az embereket.

Petru apámnak is elmondta, hogy Dumitru itt él a közelünkben. Hát az öregnek se kellett több. Alig, hogy hazajöttem, megeskett a feszületre, hogy addig nem nyugszom, a mig Dumitru meg nem ölm.

— Megesküdtél?

— Háromszor. Kellett. Megátkozott volna. Vagy a bátyáimmal, — ha majd hazakerülnek egyszer — engem is megöletett volna.

Elhallgatott. Nyilt az ajtó s nagy lármával ázott emberek jöttek az ivóba. Más falubeli szekeresek voltak, hát csak pár szót kiáltottak feléjük s egy csomóban a szomszédasztalhoz telepedtek. Mikor az előkerült kocsmárosné ellátta az embereket s a zaj egy kissé elült, megszólalt az öregebb.

— Mondjad tovább.

— Hol is hagytam. Hát igen, mit volt mit tenni. Vettem a puskámat és éjjel fölmentem a «Dealu Mare»-ra. Ismertem a járást. Sokat feküdtem ott lesben disznókra. A gerincz alatt lakik a Gligor, a kerülő. Többször láttam azelőtt, hogy a csendőrök, ha a hegyet járták, beszóltak hozzá. Gondoltam, hogy majd csak arrajön egyszer a Dumitru is. Két hétig hiába vártam. Közbe négyszer le kellett jönnöm a faluba, mert nem volt mit ennem. Pedig csaknem egy napi járó a hegy. A Gligor háromszor is látott. Azt hiszem rám ismert, mert egyszer a nevem szólított. Tágultam előle, hogy meg ne fogjon. Éjjelente majd megfagytam, de a Gligor a nyomomban járt, nem gyujthattam miatta tüzet.

A hogy tegnapelőtt délután fekszem az élen, látom, hogy egy csendőr jön fölfelé a völgyben. A nap jól sütött, hát a szurony villanása mindjárt a szemembe vágott. Csodálkoztam, hogy egyedül jön. Ezek nem

szoktak magukba járni. Aztán örültem, hogy hátha a Dumitru, mert így könnyebb dolgom lenne, mint ha ketten volnának.

A csendőr ezalatt lassan mind feljebb hágott. Mikor a vágás szélére ért, balra fordult. Most már tudtam, hogy a Gligor háza felé tart. Kaptam a puskát és futni kezdtem. Mert ha közelről akartam látni, nekem előbb kellett felérni az utra, a mely a házhoz vezetett, mint neki. Már jó sokáig ott álltam az uthoz közel egy vastag fa mögött, de semmit se láttam. Épen azon gondolkoztam, hogy átmegyek a másik utra, a mikor alulról beszélgetést hallok. Levettem a kalapomat és kilestem a fa mögül. Hát vagy nyolczvan lépésnyire ott ment előttem a csendőr, a Gligor, meg a felesége. Valahol az erdőn utközben találkoztak és beszélgetve mentek a háznak. Nem tudom mit beszéltek, mert én csak a csendőrt néztem. Mindjárt ráismertem. Ő volt, — a Dumitru, — bizonyos. A bajusza megerősödött, de a hangja, az arca a régi. A szivem olyan erősen dobogott, hogy azt hittem, meghallják.

— Aztán rálóttél? — türelmetlenkedett közbe az öregebb oláh.

— Dehogy. Hiszen hárman voltak s a Gligorék megismertek volna. Hát hagytam őket bemenni a házba és vártam. Egy jó óra mulva aztán Dumitru kijött s nekivágott a hegy másik oldalán a havasok felé vezető utnak. Egy vízmosáson keresztül eléje kerültem s a Farkasvölgynél bevártam. Tudtam, hogy a völgy jobboldalán a meredély felett a gyaloguton fog menni, én hát a szemközti oldalon a bokrok közé huzódtam. Már sötétedett, a mire jött. Mikor egyvonalra ért velem, egymásután mind a két csövet rásütöttem.

— Állva maradt?

— Elhibáztam. Mikor a tűz után a szemem újra nézett, láttam, hogy a puskájával megfenyegetett. Bizonyos, hogy az ördög volt vele, másképen nem tudta volna, hogy én löttem rá.

— Honnan gondolod, hogy megismert?

— Rám kiáltott. Hogy mit mondott, azt a réműlettől nem értettem. De hogy a nevemen szólított, azt tisztán hallottam.

— Akkor ebből baj lesz, meglátod. Csodálom, hogy mindjárt agyon nem lőtt.

— Én se hittem, hogy élve kerülök haza. Még reggel is vaczogott a fogam.

— Lehet, hogy a golyó nem fogja, — mondta elgondolkodva az öregebb. — Van olyan ember sok.

— Ez volt nekem is az első gondolatom, a mikor a lövések után egyenesen állt. Ezért rémültem halálra. Különbön újra töltöttem volna. De apám mondta, hogy rosszul löttem s én vagyok a hibás.

— Mit fogsz most csinálni?

— Holnaptól lesem újra. Hanem egyedül félek. Azért hivtalak a korcsmába, hogy gyere velem.

Az öregebb oláh kirugta maga alól a padot s hirtelen felállt.

— Talán megbolondultam — kiáltotta izgatottan.

— Gyáva vagy!

— Mit!? Én?! Hát a nyáron ki ment neki egy szál fejszével a nagy medvének, mikor az akolhoz jött. Ti mind elfutottatok. Mindenki tudja, hogy én nem félek. Hanem csendőrré nem megyek!...

— A pálinkámat azért megittad.

— Itt egyen meg a fene, ha tudtam mit akarsz. Eredj magad! Én nem akarok tudni a dologról — mondta most már dühösen s köszönés nélkül elhagyta a kocsmát.

*

Pap Demeter őrmestert kiengedték a katonakórházból. A balkeze fejére utraivalóul adtak még neki egy tiszta, szép, fehérkötést, aztán mehetett. Közél két hónapig volt a kórház lakója, hát fellélekzett, a mikor kilépett a kapun.

Ugy volt, hogy egy sötét őszi estén, a mikor a csendőrei, nyomát járta megesuszott a hegyek között.

s egy éles karó estében keresztülfurta a tenyerét. Legalább ő így mondta.

Az a furesán hasított seb aztán rosszra fordult. Akarva, nem akarva be kellett vele menni a kórházba.

Alig várta, hogy hazaérjen. A mikor a csörömpölő rázós parasztszekér megállott a falujában, a barnára meszelt czimtáblás ház előtt egyszerre elfeledte a szenvedéseit.

Pedig rosszkor jött. Az emberei közül egy se volt otthon. Csak az öreg szakácsnő fogadta. De ez aztán őszintén örült az érkezésének.

A tűz már jó ideje pattogott a kályhában, a mikor az öreg asszony egy levelet tett az őrmester elé.

— Majd elfeledkeztem róla — mondotta. — Pedig a legény, a ki még hajnalban hozta, azt mondotta, hogy nagyon sürgős.

Pap Demeter a szolgálati könyvből éppen azt nézegette, merre portyáznak a «fiúk». Kettő az éjjel ment el, ezek csak holnap déltájt verődnek haza. Hanem Sós őrmesternek, a kit az ő betegsége idejére helyettesül rendeltek ide s a ki Kánya csendőrral már harmadnapja van oda, már be kellett volna érkeznie.

A levélre esett a pillantása. A durva, barna borítékon egyszeribe megismerte a Kánya csendőr irását. Egy pár másodperczig azon tündődött, hogy mért ír a csendőr, mikor Sós a vezető; aztán hirtelen feltepte a levelet és olvasni kezdte.

«Ma ese hétkor a Farkasvölgy fölötti uton, a nagy száraz fa mögül orozva kétszer ránk löttek. Mindkét lövés Sós őrmestert találta. A tettes Havasfalu irányába menekült s a fák között a sötétben eltűnt. Utána tett lövéseim nem találtak.

Sós őrmester az uton, a mig a kerülőházba vittem, meghalt. Segítségét kérek. — Kánya csendőr.»

Pap Demeter kezéből kihullott az irás. A nagy

mahomed ember összebecsaklott. Az arca fehér volt, mint a fal.

— Gyogye volt, ... az öcsém ... — susogta borzadva maga elé.

Órákba telt, a mig valamennyire magához tért. Aztán kocsit hozatott. Letépte a kezéről a fölösleges kötést, töltött a fegyverébe és fölült.

Mikorra Havasfalu első házát elérte, éppen nyolczat harangoztak. Megállította a kocsit. A kertekben kötésig ért a hó és meglehetősen sötét volt, hanem azért nekivágott. Szinte futva kapált előre a nagy hóban, gödrökön, sövényeken keresztül, mintha kergették volna. A hatodik vagy hetedik kertből aztán belépett egy udvarra. A tehénistálló arasznyi ablakából mécsfény pislogott. Belökte az ajtót.

— Gazember! — lihegte.

A jászol mellől egy ember nekitántorodott a falnak. A kezeivel egy párszor belemarkolt a levegőbe, aztán térdreesett.

— Mit tettél, szerencsétlen?! Nem volt elég, hogy engem akartál megölni, most még egy ártatlant is megkeltett gyilkolnod? Mért öldted meg Sós őrmestert?

— Dumitru ... Dumitru ...

— Felelj!

Az ember hallgatott.

— Alakra hasonlítottunk egymáshoz. Azt hitted ugy-e, hogy én vagyok. Mi?

— Igen, — nyögte a térdelő — azt hittem.

— Te nyomorult! ... Hitványabb vagy a ...

— Dumitru! ... irgalmazz ...

Pap Demeter undorral, de valamelyes szánalommal nézett a lábainál fetregő emberre. Hallgatott. — Dumitru ... mondd ... ugy-e most már fel-fognak akasztani? ...

Pap Demeternek az ajakán végigvonaglott egy ideg. A borzalmas kérdés a szívébe markolt. Egy pillanatra úgy látta, mintha már a bitón függne az öcsese. Minden atyafi nehézz fegyenez s most az öcsese talán a — bitófán ...

Összeborzadt. Egy darabig tanácstalanul, küzködve nézett az öcsésére. Aztán hirtelen határozott.

Elborult szemmel, szomoruan mondta:

— Nem... Ne félj! Pap Demeternek az öcsését nem fogják folakasztani...

— Dumitru!... Hát megbocsátasz? Szökni hagysz? — ujjongot fel reszketve a gyilkos s előre csuszva átölelte a bátyja térdeit.

Pap Demeter még jobban elkomorodott. Visszahátrált a jászolig s gyorsan, rekedten mondta.

— Megbocsátok... Menj Isten nevében! Kapd össze a mi kell. Fuss azonnal... át a határon. És az Isten bocsásson meg neked!... És nekem is!...

S abban a pillanatban, a mikor az öcsese nekifordult az ajtónak, Pap Demeter falféher arczczal, de kemény, szilárd kézzel kapta arczához a fegyvert.

Egy lövés dördült. És Gyorgye Pop — az orgyilkos — a koponyáján halálosan találva, az ajtónyílásban úgy esett össze, mint a rongy...

Nyugdíjtáblázatok.

A m. kir. csendőrség rangosztályba sorolt havidíjasainak nyugdíjilletékét az 1875. évi LI. tcz. 15. és az 1912. évi LXV. tcz. 125. §-a állapítja meg.

E szerint a nyugdíj a beszámítható szolgálati idő és az utoljára élvezett havidíj és csendőrségi pótdíj *együttes* összegének alapul vétele mellett akként állapítandó meg, hogy a nyugdíj 10 szolgálati év után az említett javadalmasz egyharmadát, 15 szolgálati év után pedig annak három nyolczadát képezze.

Az utóbbi hányadhoz minden további teljesen eltöltött szolgálati év után a havidíj és csendőrségi pótdíj *együttes* összegének $2\frac{1}{2}$ százaléka adandó úgy, hogy teljes 40 szolgálati év után a nyugdíj összege a legutoljára élvezett havidíj és csendőrségi pótdíj összegével lesz egyenlő.

A m. kir. csendőrség rangosztályba sorolt havidíjasainak özvegyeit és árváit, a m. kir. csendőrség rangosztályba nem sorolt havidíjasait és legénységi egyéneit, valamint ez utóbbiak özvegyeit és árváit megillető ellátások kiszabását a következő táblázatok tüntetik fel.*

* Ezek a táblázatok a következő évi zsebkönyvekbe is felvételnek. (Szerk.)

I. Tábl-

a m. kir. csendőrség rangosztályba sorolt havidijasainak
illetve 48. §§-ai alapján

Rangosztály	A férj rendfokozata	Havidij koronákban	540		660			
			korona					
			Nyugdíj	Nevelési jár. 1 gyermek után	Temetk. jár.	Nyugdíj	Nevelési jár. 1 gyermek után	Temetk. jár.
			é v i					
XI. Hadnagy			1200	240		1200	240	
			1800					
			2000					
X. Főhadnagy			2200			1400	280	600
			2400	1400	280	600		
			2600					
IX. Százados			2800			1600	320	
			3000	1600	320			
			3200					700
VIII. Őrnagy			3400			700	1800	360
			3600					800
			4400					
VII. Alezredes			4800					
			5400					
VI. Ezredes			6200					
			7200					
			8800					

láza t

özvegyeit és árvaít az 1912. évi LX V. t. c. 51., 53., 64.
megillető ellátásokról.

		900	1260	1500	1740	1980	
csendőrségi pótdíj után esedékes							
		Nyugdíj	Nevelési jár. 1 gyermek után	Temetk. jár.	Nyugdíj	Nevelési jár. 1 gyermek után	Temetk. jár.
		korona					
		é v i					
		1400	280	600			
		1600	320		1600	320	
		1800	360				700
		2000	400	800			
		2200	440	800	2200	440	1000
		2400	480	1000	2400	480	1000
		2600	520		2600	520	
		2800	560		2800	560	
		3000	600	1200	3000	600	1200
		3400	640		3400	680	
		3600	720	1400	4200	840	1400
					4200	840	1400

II. Tábl-

a magyar kir. csendőrség rangosztályba nem sorozott
LXV. törvényezikk 11., 31. illetve

nyugdíjról és

Be- számít- ható összes szolgá- lati idő	Nyugdíj gyanánt ille- tékes a beszámítható javadalmazás hány %-a?	Csendőr					Őrsvezető czts. őrmester				
		évi 1000 korona zsold és					évi 1200 korona zsold és				
		100	200	300	400	500	200	300	400	500	
szolgálati pótdíj után											
5-10	40 %	440	480	520	560	600	560	600	640	680	
11	42 %	462	504	546	588	630	588	630	672	714	
12	44 %	484	528	572	616	660	616	660	704	748	
13	46 %	506	552	598	644	690	644	690	736	782	
14	48 %	528	576	624	672	720	672	720	768	816	
15	50 %	550	600	650	700	750	700	750	800	850	
16	52 %	572	624	676	728	780	728	780	832	884	
17	54 %	594	648	702	756	810	756	810	864	918	
18	56 %	616	672	728	784	840	784	840	896	952	
19	58 %	638	696	754	812	870	812	870	928	986	
20	60 %	660	720	780	840	900	840	900	960	1020	
21	62 %	682	744	806	868	930	868	930	992	1054	
22	64 %	704	768	832	896	960	896	960	1024	1088	
23	66 %	726	792	858	924	990	924	990	1056	1122	
24	68 %	748	816	884	952	1020	952	1020	1088	1156	
25	70 %	770	840	910	980	1050	980	1050	1120	1190	
28	72 %	792	864	936	1008	1080	1008	1080	1152	1224	
27	74 %	814	888	962	1036	1110	1036	1110	1184	1258	
28	66 %	836	912	988	1064	1140	1064	1140	1216	1292	
29	78 %	858	936	1014	1092	1170	1092	1170	1248	1326	
30	80 %	880	960	1040	1120	1200	1120	1200	1280	1360	

l á z a t

havidíjasait és legénységi egyéneit az 1912. évi
38. §§-ai alapján megillető

Lakbérnyugdíjról.

Őrmester				Járás- és törzsőrmester				Lakbérnyugdíj (a kijáró nyugdíj összege után):
évi 1400 korona zsold és				évi 1680 korona havidíj és				
200	300	400	500	200	300	400	500	
illetékes évi nyugdíj:								
640	680	720	760	792	792	832	872	400 Koronáig évi 120 K
672	714	756	798	790	832	874	916	400 - 600 K-ig 160 K
704	748	792	836	827	871	915	959	600 - 800 " 200 K
736	782	828	874	865	911	957	1003	800 - 1000 " 240 K
768	816	864	912	902	950	998	1046	1000 - 1200 " 280 K
800	850	900	950	940	990	1040	1090	1200 - 1400 " 320 K
832	884	936	988	978	1030	1082	1134	1400 - 1600 K-ig 360 K
864	918	972	1026	1015	1069	1123	1177	1600 - 1800 " 400 K
896	952	1008	1064	1053	1109	1165	1221	1800 - 2000 " 440 K
928	986	1044	1102	1090	1148	1206	1264	2000 - 2200 " 480 K
960	1020	1080	1140	1128	1188	1248	1308	2200 - 2400 " 520 K
992	1054	1116	1178	1166	1228	1290	1352	2400 - 2600 K-ig 560 K
1024	1088	1152	1216	1203	1267	1331	1395	2600 - 2800 " 600 K
1056	1122	1188	1254	1241	1307	1373	1439	2800 - 3000 " 640 K
1088	1156	1224	1292	1278	1346	1414	1482	3000 - 3400 " 680 K
1120	1190	1260	1330	1316	1386	1456	1526	3400 - 3800 " 720 K
1152	1224	1296	1368	1354	1426	1498	1570	3800 - 4200 K-ig 760 K
1184	1258	1332	1406	1391	1465	1539	1613	4200 - 4600 " 800 K
1216	1292	1368	1444	1429	1505	1581	1657	4600 - 5000 " 840 K
1248	1326	1404	1482	1466	1544	1622	1700	5000 - 5400 " 880 K
1280	1360	1440	1520	1504	1584	1664	1744	5400 - 5800 " 920 K

Beszámítható összes szolgálati idő	Nyugdíj gyanánt illetékes a beszámítható javadalmaszám hány %-a?	Csendősr					Őrsvezető czts. őrmester			
		évi 1000 korona zsold és					évi 1200 korona zsold és			
		100	200	300	400	500	200	300	400	500
szolgálati pótdíj után										
31	82 %	902	984	1066	1148	1230	1148	1230	1312	1394
32	84 "	924	1008	1092	1176	1260	1176	1260	1344	1428
33	86 "	946	1032	1118	1204	1290	1204	1290	1376	1462
34	88 "	968	1056	1144	1232	1320	1232	1320	1408	1496
35	90 "	990	1080	1170	1260	1350	1260	1350	1440	1530
36	92 %	1012	1104	1196	1288	1380	1288	1380	1472	1564
37	94 "	1034	1128	1222	1316	1410	1316	1410	1504	1598
38	96 "	1056	1152	1248	1344	1440	1344	1440	1536	1632
39	98 "	1078	1176	1274	1372	1470	1372	1470	1568	1666
40	100 "	1100	1200	1300	1400	1500	1400	1500	1600	1700

Jegyzet:

A köteles szolgálati idő 40 év; minthogy azonban a *csendőrségnél* töltött minden teljes 7 hónapot 8 hónapnak kell számítani, a csendőrség legénységi egyénei beszámítható javadalmaszámuk teljes összegével felérő nyugdíjat már a betöltött 35 évi tényleges csendőrségi szolgálati idő után kapják, mivel 35 év felemelteni számítva 40 szolgálati évet tesz ki. A laktérnyugdíjra úgy a nős, mint a nőtelen nyugdíjjogosult legénységnek igénye van.

Az illetékes nyugdíjnak kiszámítására szolgáljon a következő példa: egy őrsvezető cz. őrmesternek 2 év, 11 hó és 18 napi csapatbeli és

Ormester				Járás- és törzsőrmester				Laktérnyugdíj (a kijáró nyugdíj összege után):	
évi 1400 korona zsold és				évi 1680 korona havidíj és					
200	300	400	500	200	300	400	500		
illetékes évi nyugdíj:									
1312	1394	1476	1558	1542	1624	1706	1788	5800—6200	K-ig 960 K
1344	1428	1512	1596	1579	1663	1747	1831	6200—6600	« 1000 «
1376	1462	1548	1634	1617	1703	1789	1875	6600—7000	« 1040 «
1408	1496	1584	1672	1654	1742	1830	1918	7000—8000	« 1120 «
1440	1530	1620	1710	1692	1782	1872	1962	8000—9600	« 1200 «
1472	1564	1656	1748	1730	1822	1914	2006	9000—10000	K-ig 1280 K
1504	1598	1692	1786	1767	1861	1955	2049	10000—11000	« 1360 «
1536	1632	1728	1824	1805	1901	1997	2093	11000—12000	« 1440 «
1568	1666	1764	1862	1842	1940	2038	2136	12000—13000	« 1520 «
1600	1700	1800	1900	1880	1980	2080	2180	13000 kor. több	1600 «

14 év, 6 hó és 14 napi csendőrségi szolgálat után évi 400 korona szolgálati pótdíj mellett mennyi nyugdíjra és laktérnyugdíjra van igénye?

A 14 év, 6 hó és 14 napi csendőrségi szolgálati idő az felemelteni 16 év, 6 hó és 14 napot tesz ki; ehhez hozzászámítva a 2 év, 11 hó és 18 napi csapat szolgálati időt: összes szolgálati ideje 19 év, 6 hó és 2 nap; minthogy pedig a 6 hónapon felüli évhányad egy egész évnék számítandó, összes nyugdíjba számító szolgálati ideje 20 év, mely után beszámítható javadalmaszámának 60 %-a, vagyis évi 960 kor. nyugdíj és 240 kor. laktérnyugdíj illeti meg.

III. Tábl-

a m. kir. csendőrség rangosztályba nem sorozott az 1912. évi LXV. t.-cz. 51., 53., 65. illetve

Az elhalt férj rendfokozata	Ha évi		akkor illetékes	
	havidíját, illetve zsoldot	szolgálati pótdíját	özvegyi nyugdíj	nevelési járulék
	élvezett		fejében korona	
Csendőr	1000	100	600	300
		200		
		300		
		400		
		500		
Örsvezető ezimzetes őrmester	1200	100	800	400
		200		
		300		
		400		
		500		
Őrmester	1400	100	1000	500
		200		
		300		
		400		
		500		
Járás- és törzsőrmester	1680	100	1200	600
		200		
		300		
		400		
		500		

minden egyes gyermek után évi 72 korona, 16 éves életkorának betöltéséig

l á z a t.

havidíjasai és legénységi egyénei özvegyeit és árvaít 78. §§-ai alapján megillető ellátásokról.

M e g j e g y z é s

Nyugdíjra igényt adó szolgálati idő betöltése után (5 év) úgy a tényleges szolgálatban, mint a nyugdíjazott állapotban elhalt csendőregyén özvegyének igénye van özvegyi nyugdíjra: ha férjével a tényleges szolgálat ideje alatt, vagy azt megelőzőleg lépett házasságra: 51. §.

Az özvegy nyugdíja annak a beszámítható javadalmrzsának alapul vétele mellett van megállapítva, amelyet a férj a tényleges szolgálatban utoljára élvezett; azonban az özvegyi nyugdíj és nevelési járulék összege együttvéve nem haladhatja meg:

a) a tényleges szolgálatban elhalt csendőregyén után, az elhalt által a tényleges szolgálatban utoljára élvezett beszámítható javadalmozást;

b) a nyugdíjazott állapotban elhalt után, az elhalt által élvezett nyugellátásnak (nyugdíj és lakbér nyugdíj) az összegét.

Ha a tényleges szolgálatban elhalt csendőregyén özvegyét és gyermekeit megillető özvegyi nyugdíjnak és nevelési járulékoknak összege együttvéve kevesebb, mint a férj által utoljára élvezett beszámítható javadalmozás, akkor a csendőregyén halálának napját követő három hónapra azt a különbözetet is folvosítani kell az özvegy részére, a mely a két összeg között mutatkozik. 73. §.

Temetkezési járulék illetékes, minden — akár a tényleges szolgálatban, akár a nyugdíjazott állapotban — elhalt csendőregyén után azoknak, kik az elhaltnak gyógykezeltetéséről és eltemettetéséről gondoskodtak.

Tevékenységi kimutatás

a m. kir. csendőrkörületekben az 1912. évben teljesített
közbiztonsági szolgálatokról.

Nevezetesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
	számu csendőrkörületben								
Felségsértés :									
előfordult } eset	.	2	.	2	2	1	1	1	9
kiderített } eset	.	2	.	2	2	1	1	1	9
elfogott } egyén	1	.	.	1
feljelentett } egyén	2	.	.	3	2	.	1	1	9
A király, a királyi háztagjainak bán- talmazása, a király megsértése :									
előfordult } eset	3	7	14	9	3	3	4	4	47
kiderített } eset	3	7	14	9	3	3	4	4	47
elfogott } egyén	.	4	5	2	2	.	.	1	14
feljelentett } egyén	3	4	10	7	3	1	4	4	36
A hűtlenség :									
előfordult } eset	.	7	1	8
kiderített } eset	.	7	1	8
elfogott } egyén	.	1	1	2
feljelentett } egyén	.	10	10
A lázadás :									
előfordult } eset	2	2
kiderített } eset	2	2
elfogott } egyén	14	14
A hatóságok, or- szággyűlési tagok, vagy hatósági köze- gek elleni erőszak :									
előfordult } eset	309	288	202	319	203	204	234	199	1958
kiderített } eset	309	288	201	319	203	201	234	199	1954
elfogott } egyén	26	22	43	78	59	37	45	17	327
feljelentett } egyén	393	426	310	466	408	350	341	316	3010

Nevezetesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
	számu csendőrkörületben								
Az alkotmány, a tör- vény, a hatóságok v. hatósági közegek elleni erőszak :									
előfordult } eset	16	20	23	30	9	3	11	4	116
kiderített } eset	16	20	23	30	9	3	11	4	116
elfogott } egyén	5	3	20	13	41
feljelentett } egyén	32	84	5	46	10	3	123	10	313
A magánosok elleni erőszak :									
előfordult } eset	22	12	55	52	36	27	41	38	283
kiderített } eset	22	12	55	52	36	27	41	38	283
elfogott } egyén	3	.	11	23	14	4	6	3	64
feljelentett } egyén	110	76	219	269	161	172	233	201	1441
A polgárok válasz- tási joga ellen el- követett büntettek és vétségek :									
előfordult } eset	2	.	1	3
kiderített } eset	2	.	1	3
elfogott } egyén	5
feljelentett } egyén	3	.	2	5
A vallás és annak szabad gyakorlata elleni büntettek és vétségek :									
előfordult } eset	9	6	13	56	7	9	1	19	120
kiderített } eset	9	6	13	56	7	9	1	19	120
elfogott } egyén	.	.	.	1	.	1	.	.	2
feljelentett } egyén	17	17	19	94	38	29	1	27	242
A személyes szabad- ságnak, a házjog- nak, továbbá a levél- és táviratitoknak közhivatalnok általi megsértése :									
előfordult } eset	3	3	2	3	3	1	1	1	20
kiderített } eset	3	3	2	3	3	1	1	1	20
elfogott } egyén	.	2	7
feljelentett } egyén	4	2	4	4	8	1	1	1	25

Nevezetesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
	számu csendőrkerületben								
A pénzhamisítás :									
előfordult	66	59	68	24	9	15	80	61	382
kiderített } eset	65	59	67	24	9	15	79	61	379
elfogott	14	13	7	8	.	4	14	12	72
feljelentett} egyén	68	80	88	33	12	16	115	98	510
A hamis tanuzás és hamis eskü :									
előfordult	21	12	16	29	3	10	14	12	117
kiderített } eset	21	12	16	29	3	10	14	12	117
elfogott	.	3	1	2	.	.	2	.	8
feljelentett} egyén	27	16	18	36	5	26	19	26	173
A hamis vád :									
előfordult	6	3	3	6	1	3	7	7	36
kiderített } eset	6	3	3	6	1	3	7	7	36
elfogott	1	1	2
feljelentett} egyén	6	4	6	6	1	3	7	7	40
A szemérem elleni büntettek és vét- ségek :									
előfordult	112	203	217	177	109	177	92	163	1250
kiderített } eset	111	203	217	177	108	177	91	163	1247
elfogott	5	15	30	32	27	27	4	21	161
feljelentett} egyén	122	249	204	187	102	178	114	163	1319
Kettős házasság :									
előfordult	2	.	.	2	.	1	.	2	7
kiderített } eset	2	.	.	2	.	1	.	2	7
elfogott
feljelentett} egyén	2	.	.	3	.	1	.	2	8
A családi állásra vonatkozó büntet- tek és vétségek :									
előfordult	5	2	10	18	1	5	1	.	42
kiderített } eset	5	2	10	18	1	4	1	.	41
elfogott	.	1	.	1	.	5	.	.	7
feljelentett} egyén	5	2	13	20	1	4	1	.	46

Nevezetesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
	számu csendőrkerületben								
A rágalmazás és becsületsértés :									
előfordult	738	662	1156	1030	663	548	692	611	6100
kiderített } eset	738	662	1156	1030	662	548	691	611	6098
elfogott	2	2	11	4	8	2	2	2	33
feljelentett} egyén	802	689	1278	1148	815	632	797	698	6859
Az ember élete elleni büntettek és vétségek :									
előfordult	289	471	616	402	433	421	361	395	3388
kiderített } eset	285	476	607	399	429	413	358	386	3353
elfogott	104	174	268	148	150	192	134	193	1363
feljelentett} egyén	292	446	812	393	352	355	310	347	3307
A párvialdal :									
előfordult	2	6	9	6	5	10	1	4	43
kiderített } eset	2	6	9	6	5	9	1	4	42
elfogott
feljelentett} egyén	4	12	33	16	20	29	3	7	124
A testi sértés :									
előfordult	2862	3570	5296	4729	2974	3321	4065	3252	30069
kiderített } eset	2859	3570	5293	4729	2967	3320	4060	3256	30054
elfogott	87	74	173	221	136	153	60	115	1019
feljelentett} egyén	3761	4938	7688	6644	4335	4651	5491	4511	4201
A közegészség el- leni büntettek és vétségek :									
előfordult	16	1	14	13	4	4	4	4	60
kiderített } eset	16	1	14	13	4	4	4	4	60
elfogott	1	1	.	.	2
feljelentett} egyén	16	2	18	14	9	6	6	4	75
A személyes sza- badságnak meg- sértése magánsze- mélyek által :									
előfordult	16	25	21	13	7	6	20	6	114
kiderített } eset	16	25	21	13	7	6	19	6	113
elfogott	3	2	.	1	.	2	2	5	15
feljelentett} egyén	23	61	33	14	9	6	22	4	172

Nevezetesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
	számu esendőrkerületben								
A levél- és távsürgönyítók megsértése :									
előfordult } eset	3	1	12	10	4	10	3	22	65
kiderített } eset	3	1	11	10	4	10	3	22	64
elfogott } egyén			1					1	2
feljelentett } egyén	5	1	15	13	6	10	3	19	72
A titok tiltott fel-fedezése :									
előfordult } eset	1	1
kiderített } eset	1	1
elfogott } egyén		
feljelentett } egyén	1	1
A magánlak megsértése magánszemélyek által :									
előfordult } eset	378	332	754	571	289	330	398	312	3364
kiderített } eset	374	331	755	571	289	330	396	312	3358
elfogott } egyén	10	6	16	29	15	18	6	1	101
feljelentett } egyén	519	452	656	883	521	434	600	461	4526
A lopás :									
előfordult } eset	4837	4207	6911	5811	5309	4550	4242	5221	41088
kiderített } eset	4702	4061	6423	5607	4841	4216	4085	5087	38971
elfogott } egyén	278	329	771	776	861	886	341	587	2829
feljelentett } egyén	5389	4809	6525	5982	5606	4358	4455	4553	41677
A rablás és zsarolás :									
előfordult } eset	207	215	191	335	179	145	261	214	1747
kiderített } eset	203	214	189	331	175	142	255	212	1723
elfogott } egyén	55	47	92	97	75	65	64	70	565
feljelentett } egyén	228	280	221	422	212	149	340	279	2131
A sikkasztás, zár- törés és hűtlen kezelés :									
előfordult } eset	288	220	500	364	192	277	242	336	2419
kiderített } eset	287	220	500	364	189	281	242	336	2419
elfogott } egyén	21	11	40	36	24	53	11	29	225
feljelentett } egyén	245	223	494	345	236	243	234	310	2330

Nevezetesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
	számu esendőrkerületben								
A jogtalan el-sajá- títás :									
előfordult } eset	209	223	279	301	178	199	249	225	1863
kiderített } eset	209	222	275	297	174	197	249	224	1847
elfogott } egyén	2	1	2	1	2	7	1	5	21
feljelentett } egyén	259	290	335	425	228	244	324	303	2408
Az orgazdaság és bűnpártolás :									
előfordult } eset	1015	488	909	752	597	482	570	858	5671
kiderített } eset	1016	487	915	752	597	488	570	866	5691
elfogott } egyén	12	21	7	21	21	8	7	19	116
feljelentett } egyén	746	535	977	808	766	463	593	864	5752
A csalás :									
előfordult } eset	708	433	666	557	925	503	313	457	4562
kiderített } eset	705	436	665	557	921	499	313	452	4548
elfogott } egyén	33	58	61	43	59	76	34	45	409
feljelentett } egyén	239	400	518	416	658	371	214	435	3251
Okirathamisítás :									
előfordult } eset	204	109	147	138	69	59	107	167	1000
kiderített } eset	203	109	147	138	68	58	107	166	996
elfogott } egyén	8	15	13	20	21	10	9	14	110
feljelentett } egyén	122	55	99	114	87	56	122	119	774
Orvosi és közsé- gi hamis bizonyítvá- nyok kiállítása és használása :									
előfordult } eset	84	.	.	.	1	.	.	.	85
kiderített } eset	84	.	.	.	1	.	.	.	85
elfogott } egyén	2	2
feljelentett } egyén	8	.	.	.	1	.	.	.	9
Bélyeghamisítás :									
előfordult } eset	1	.	1	.	.	.	2	.	4
kiderített } eset	1	.	1	.	.	.	2	.	4
elfogott } egyén
feljelentett } egyén	3	.	1	.	.	.	2	.	6

Nevezetesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
	számu csendőrkerületben								
Csalárd és vétkes bukás :									
előfordult	.	3	13	7	3	1	1	13	41
kiderített } eset	.	3	13	7	3	1	1	13	41
elfogott	.	.	.	1	.	.	.	3	4
feljelentett } egyén	.	4	19	10	3	1	3	16	56
Más vagyonának megrongálása :									
előfordult	635	733	1215	994	701	653	590	611	6129
kiderített } eset	630	726	1197	979	678	647	570	601	6028
elfogott	11	9	26	44	19	25	3	17	154
feljelentett } egyén	842	994	1829	1773	1129	970	880	872	9289
A gyújtogatás :									
előfordult	715	1548	2073	1436	1414	2141	710	1512	11549
kiderített } eset	612	1386	1766	1244	1080	1564	632	1384	9668
elfogott	25	21	34	52	34	41	20	20	247
feljelentett } egyén	532	984	1090	949	947	1057	661	1059	7279
Vízáradás okozás :									
előfordult	1	1	1	5	1	2	3	3	17
kiderített } eset	1	1	1	5	1	2	3	3	17
elfogott
feljelentett } egyén	2	3	4	6	1	4	5	1	26
Vaspályák, hajók, táviridák megrongálása és egyéb közbizt. veszélyes cselekmények :									
előfordult	39	60	37	30	42	28	37	47	320
kiderített } eset	33	57	35	30	40	26	37	47	305
elfogott	1	.	.	.	3	3	2	.	9
feljelentett } egyén	58	78	77	68	100	71	68	86	606
A foglyok megszökítése :									
előfordult	1	.	.	1	2	2	.	.	6
kiderített } eset	1	.	.	1	2	2	.	.	6
elfogott	2	.	.	.	2	1	.	.	5
feljelentett } egyén	.	.	.	2	.	1	.	.	3

Nevezetesen	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Össze- sen
	számu csendőrkerületben								
A fegyveres erő elleni büntettek és vétségek :									
előfordult	14	31	47	45	29	24	22	36	248
kiderített } eset	14	31	47	45	29	24	22	36	248
elfogott	11	27	40	35	29	23	14	33	212
feljelentett } egyén	6	5	11	10	7	1	19	9	68
A hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek :									
előfordult	6	3	4	19	1	7	17	2	59
kiderített } eset	6	3	4	19	1	7	17	2	59
elfogott	.	.	.	2	.	.	1	.	3
feljelentett } egyén	9	7	6	16	1	8	11	3	65
Egyéb törvényekben ütköző büntettek és vétségek :									
előfordult	80	132	107	726	87	129	120	144	1525
kiderített } eset	79	132	107	725	86	124	119	144	1516
elfogott	17	28	27	229	41	78	36	33	489
feljelentett } egyén	54	153	101	474	75	55	78	142	1132
Kir. járásbíróságok hatáskörébe utalt kihágások :									
előfordult	1442	1524	1781	2163	1383	1799	1467	1286	12845
kiderített } eset	1426	1515	1756	2148	1374	1766	1445	1254	12684
elfogott	6	48	27	60	54	66	11	17	289
feljelentett } egyén	1929	2236	2656	3039	2661	2648	2032	1979	19180
Közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágások :									
előfordult	15436	23421	20768	36140	18058	25131	15314	17007	174275
kiderített } eset	15329	23397	20750	36128	17544	25117	15304	16999	170568
elfogott	257	1464	2082	6345	4223	5129	875	1488	21833
feljelentett } egyén	21739	35091	31530	56944	34787	39392	20606	24014	264103